

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspediteja v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 285.

V Ljubljani, v sredo 11. decembra 1895.

Letnik XXIII.

Volilna preosnova.

Socijalnodemokratski poslanec Pernerstorfer je utemeljeval 6. decembra nujni predlog o volilni preosnovi, isti dan je izjavil ministerski predsednik Badeni, da v treh, štirih dneh vlada točno in jasno naznani svoje stališče gledé volilne preosnove. Ti dnevi so kmalu minuli, toda Badeni ni dal nobenega pojasnila, marveč povedal, da v prvi seji meseca februarja izroči vlada zbornici načrt o volilni preosnovi. Sedaj, dejal je Badeni, zato ne pride na dan z dogotovljenim vladnim načrtom, ker ne mara o njem prezgodnjih razprav in ker mu je veliko na tem, da ga zbornica vsprejme.

Tacega postopanja v parlamentarni državi dosedaj nismo bili vajeni in ne gre nam v glavo, kaj bi mogle škoditi razprave po listih vladnemu načrtu. Gotovo bi bilo umestno, da se da prilika volilem, povedati svojo misel o volilni preosnovi, in tudi poslancem bi bilo ustrezno, da se mej božičnimi počitnicami dogovoré s svojimi volilci, kako jim je postopati v tem velevažnem vprašanju. Kakor je videti, tega ne mara sedanja neparlamentarna vlada.

Glavni vzrok pa je po našem mnenju ta, da hoče osrednja vlada preprečiti, da bi se pod vtisom vladnih načel o volilni preosnovi vršila zasedanja deželnih zborov, ki zborujejo meseca januarja. Kajti gotovo je, da bi se po vseh zbornicah poslanci pečali s to zadevo. To pa nam je uprav najmanj umevno, kako da hoče to zabranjevati grof Badeni, ki bi po svojem poljskem avtonomističnem stališču tudi v sedanjih razmerah moral dati deželnim zborom vsaj one pravice, ki jim gredo tudi po sedaj veljavnih zakonih.

O vladnem načrtu samem seveda nimamo nobenih zanesljivih poročil. Načrt je izdelal sekcijski načelnik v naučnem ministerstvu, dr. Rittner, ki bo baje imenovan mej božičnimi počitnicami ministrom za Galicijo ter bi kot minister v državni zbornici sam zastopal vladni načrt o volilni preosnovi. — Ako bo načrt tako dober, kakor se sedaj skrivnostno hrani v vladnih predalih, bomo gotovo vsi zadovoljni z njim in Badeni bo rešil jedno najtežavnejših svojih nalog.

Državni zbor.

Na Dunaju, 10. decembra.

V današnji seji je vprašal posl. Robič načelnika davčnega odseka, kaj je z zakonskim načrtom glede revizije zemljiško davčnega katastra.

Posl. dr. Menger kot načelnik odgovarja, da je že objavil sejo davčnega odseka, v kateri se bode vršilo konečno posvetovanje o tem načrtu, ter pripomni, da se je o tem zakonu pogajal z več drugimi strankami, ki žele doseči kmetijstvu ugodnejih pogojev, kakor je bilo pričakovati po izjavi finančnega ministra od davčnega odseka.

Na to se nadaljuje glavno posvetovanje o proračunu.

Prvi nastopi posl. Kramar, ki se najpreje peča z valuto in bančnim vprašanjem. Govornik je naglašal potrebo, da se ustanovi gospodarsko dobro urejena banka. Od dobre, ugodne rešitve bančnega vprašanja povodom ponovitve pogodbe z Ogersko je odvisna cela bodočnost našega denarnega prometa. Dalje je potrebno, da dobi država merodajen vpliv na vse bančne zavode, ker le tedaj je mogoča te-

meljna preosnova. Dalje omenja poslanec avstro-ogerske pogodbe. On radostno pozdravlja izjave posl. grofa Kuenburga in viteza Milevskega ter izraža željo, naj bi se tako odločne in premišljene besede slišale tudi tedaj, ko bode zbornica obravnavala obnovitev pogodbe. Vlada mora pripoznati, da se pogodba ne sme obnoviti jedino le z našo popustljivostjo. Omenjajoč finančnih razmer povdarja govornik dvoje važnih vprašanj: zboljšanje poljedelstva in ureditev deželnih financ. Pred vsem je potrebna temeljita preosnova naravnostnih davkov, ker le tem potom je mogoče urediti naše denarne razmere. Res je sicer, da bode ta preosnova spremenila vse naše javne razmere, toda treba je narediti pot od centralizma do decentralizacije.

Nato preide govornik na političen položaj. Zistem grofa Badenija ni nič družega, nego nadaljevanje onega grofa Taaffeja. Ko bi grof Taaffe ne bil pripravil pota, bil bi grof Badeni nemogoč. Le v tem se razlikuje Badenijeva vlada, in je vsled tega toliko slabeja, ker ima absolutno neparlamentarni značaj, ker namreč ni v njej zastopan nobeden zborničen član. Boljša pa je Badenijeva vlada v tem oziru, ker hoče grof Badeni spoznati ne samo parlament, ampak tudi narode in njihove potrebe, kar se pa grofu Taaffeju ni posrečilo. V politični situaciji se je dosedaj v toliko spremenilo, ker je vlada temeljito spremenila način, po katerem hoče postopati s češko opozicijo. V prejšnjih časih se je na nas jako malo oziralo, da trdilo se je celo, da smo državo razrušujoča stranka. Še celo v zasebnem občevanju so se nas bolj ogibali, nego socijalnih demokratov. Z grofom Badenijem se je pa spremenila cela stvar. On si je prevzel nalogo, da se o našem narodu ter naši deželi pouči pri nas samih. Vse to

LISTEK

Črtice iz somatologije.

XV. Noge.

Da ni treba človeku po glavi hoditi — kar je baje nerodno — ima nogé, ki ga nosijo in predstavljajo iz enega kraja v drug. Ker so prav na kraji života, pravimo jim (z rokami vred) „ekstremitete“. Imajo pa štiri dele: bedro, koleno, stegno in stopal. Za vsakdanjo rabo so zlasti trije poslednji znameniti. Koleno daje nogi gibčnost, stegno urnost in stopal sigurnost.

Koleno nam služi pri poklekovanji. Tudi šolarji menda kolena zelo rabijo, ker se skorej slehremu na kolenu najprej hlače strgajo. Kedor se rad uklanja in dobrika iz kakega sebičnega namena, imenuje se „klečplaz“. — Velike važnosti je koleno pri vojaškem „ekserciranju“; zato je češče kak fant kregan, če nima gibčnih kolén, n. pr.: „Sie Unteroffizier, bringen Sie doch diesem uniformirten Traumbuch mehr strammes Marschbewusstsein in die Kniegelenke! Der Lämmel hingt ja beim Defiliren wie ein Gleichniss!“ Ali: „Will der Kerl doch stramm marschiren und die Beine durchdrücken! Er hüpfet ja wie ein verliebtes Krokodil in der Tanzstunde!“

Kedor ima eno nogo krajšo od druge, tak navadno ni „potrjen“ in je k večjemu za črno vojno. Njega dni pa menda niso bili tako izbirčni, vsaj

tako se bere v neki pridigi za god sv. Stefana: „Pergúdlu se je bilu ob času tega šaukaviga in špotliviga filozofa iz imenam Aristus; de letá zagledal je bil ú mej drugimi tudi eniga krulaviga, šepastiga Soldata, tega gledal je inu gledal, od nug do glave iz smeham; ravnu kakor de bi bil hotel reči: Ti si pač za boj, ti si pač za vojskuvajne, kakor použ za ples, ali zaic za boben. Tu, kir zamérkal je ta zaničuvani krulavi žolnéř Filopater, stopil je k njemu, h špotlivcu, namreč: tár djál je h taistemu: „Tibi deest cor ad pugnandum, et mihi desunt pedes ad fungiendum, sed non cor ad certandum“. (Pridige o. Rogerija.)

Neki človek je bil v otročjih letih toliko zanamrjen, da sta se mu nogi pri kolenih skrčili in je postal kruljev za celo življenje. Nij je pa nesreče brez sreče. Ko nekoč na hrastu obira ježice in se mu veja odlomi, pade raz drevó ter obvisi na zadnji veji vsled sključenih nóg. Zbog samega veselja vsklikne: „Hej, kako je dobro, da človek nima ravnih nog!“

Ce sta obe nogi „za nič“, je človek „hrom“. Takim se prišteva tudi sreča.

„Das Glück ist lahm. Wie mancher Mensch
Zu dem den Weg es angetreten.
Ward alterskrank und harrensmüd',
Eh' seine Augen es erspähten.“

Kedor ima ravne noge in prav po konci hodi, pravimo, da „se postavlja“, zlasti, če je razven tega še ponosen. A tudi tukaj ni dobro, kar je preveč, n. pr.

„Einhähriger Koppe, Sie brauchen sich gar nicht so viel einzubilden, dass Sie Professor sind! Wenn mein Vater seinerzeit meiner Mutter nachgegeben hätt, wäre ich vielleicht jetzt auch so ein Kameel, wie Sie!“ — Ali: „Einhähriger, nur nicht so aufgebblasen! Sie sehen ja aus, wie ein wattirter Zwirnfaden!“

Za hojo so posebno potrebna krepka stegna (krače) in trdna stopála. Če ima kak možki tanke noge, pravimo, da se mu kar hlače „opletajo“. Vojski - častniki si pomagajo s tem, da stegna „batirajo“, česar navadni prostak ne sme ter mora za to marsikako požreti, n. pr.: „Heda, Sie langer Schafskopf, nehmen Sie gefälligst Ihre Quadratlatzchen besser zusammen! Oder meinen Sie, dass die Trippelallianz Ihetwegen geschaffen ist, damit Sie Ihre unqualificirten Knochen nach Belieben in Mittel-Europa rumwerfen können!“ — Ali: „Wie, was, Sie tollkühner Plutarch wollen sich auf diesen dünnen Hammelsbeinen mit in's Manöver wagen; da d'rauf traut' ich mich nicht einmal ein Viertel Pfund Wurst zu holen!“

Hoditi sicer človeka že v mladosti naučé; vendar pa, če mora obleči vojaško suknjo, še tega ne zna, n. pr.: „Die erste Bedingung beim Marschieren ist: Schritt- und Maulhalten! Also, wenn ich sage: „Frei weg!“ dann müsst Ihr die Beine schmeissen, dass die Leute im 3. Stock denken; da oben fliegt ein Zug Kraniche vorbei!“ — Doma lahko stopaš ali z desno, ali pa z levo nogo naprej,

5 9 45 " M. B.

se je pa zgodilo le vsled prijaznosti, katero smo mu tudi mi vračevali.

S to spremembo smo mi zadovoljni, in to tem bolj, ker ga do tega koraka niso dovedle le gotove osebe, marveč češki narod, ki gotovo zasluži, da se o njem drugače govori.

Z ozirom na to pa tudi upamo, da nam bo sedaj lažje mogoče, vspešneje delovati za naše gospodarske razmere, kar nam do sedaj ni bilo mogoče; toda pri ti priliki pa že sedaj izjavljamo, da v gospodarskih vprašanjih ne bomo zapustili demokratičnega in socialnega stališča. Vkljub tej spremembi pa moram omeniti, da ne bomo spremenili svojega stališča nasproti vladi, temveč bomo tudi nadalje pobijali vladni zistem, seveda nekoliko mirneje. Ako se bode uljudno postopalo z nami, tedaj tudi mi ne bomo imeli vzroka, ostati v strogi opoziciji. Odkrito pa moramo povdariti, da nove razmere še nimajo nikake trdne podlage, in vsaj tako trdne ne, da bi je mogli izročiti v roke praškega namestnika, čegar preteklosti Čehi ne bodo nikdar pozabili.

Grof Thun, ki je sedaj premagan na celi črti, je vladal poprej kakor kak minister in vsled tega je bilo vedenje češkega naroda popolno opravičeno. — Mladočehi sicer ne zahtevajo, da odstopi grof Thun, ker to je stvar državne eksekutive, marveč prepustajo celo zadevo previdnosti ministerskega predsednika. Konečno izraža jedino željo češkega naroda, da se namreč dožene sprava mej Nemci in Čehi in se vrne v deželo narodni mir.

Posl. Dipauli obširneje popisuje vzroke, vsled katerih so izstopili nekateri člani iz Hohenwartovega kluba ter izjavlja, da člani nove katoliške ljudske stranke ne bodo nasprotovali konservativni stranki, ter bodo vselej podpirali za krščansko ljudstvo koristne predloge. Nasprotno si pa hoče katoliška ljudska stranka ohraniti popolno neodvisnost na vse strani.

Ministerski predsednik grof Badeni omenja najprej, da je vkljub temu, da je pred šestimi tedni razvil svoj program, dolžnost vlade, da pojasni nekatere točke ter odgovori na nekatera vprašanja. Minister se najprej zahvaljuje budgetnemu odseku za naglo rešitev državnega proračuna ter se častno spominja pokojnega grofa Taaffeja, o katerem pravi, da bi ga morali posnemati vsi uradniki. — Potem omenja minister pogodbe z Ogersko ter pripomni, da se je pri obnovitvi v prvi vrsti ozirati na tostranske koristi, in najvažnejša vladna naloga je, da povsodi odločno zastopa avstrijske interese. Kar se tiče pogajanja mej vlado in Mladočehi, izjavlja minister, da manjka temu dosedaj še vsaktere podlage. Pogajanja kot taka se še niso vršila, vendar so pa stopili nekateri vladni člani v dogovor z zastopniki mladočeške stranke. S tem činom ni spolnila vlada samo svoje dolžnosti, marveč je tudi delovala v smislu svojega programa, ker ji je mnogo na tem, da pomiri posamezne narode. Vlada upa, da jo za-

stopniki češkega naroda podpirajo pri tem poslu. S postopanjem grofa Thuna je ministerski predsednik zadovoljen.

Glede Jugoslovanov in njih zahtev je Badeni dejal: „Glede zahtev jugoslovanskih narodov skliceval bi se lahko le na to, kar sem že opetovano na drugem mestu omenil nasproti Rusinom v Galiciji kot svoje načelno vodilo. Vlada se čuti ne le opravičeno, marveč tudi dolžno, ustrezati dobrohotno dejanskim narodno kulturnim potrebam teh narodov. — Vlada pa si seveda pridrži, da z ozirom na v to potrebna sredstva presojuje in od pravic, v mejah ustave zagotovljenih vsem narodom, dovoli, bodi si v finančnem ali narodnem oziru, ono, kar se takoj lahko uresniči na zdravi podlagi, ne pa onega, kar je ali utopijsko, ali pa še ni dozorelo. Tedaj nič tacega, kar bi napravilo utis prazno stoječe hiše, ki naj se ohrani, uravna in morda tudi upravi, ne da bi bilo neposredno pričakovati, da se bode tudi obljudila. — Torej nobene koncesije samo za izzivanje družih, pač pa hoče dejansko podpirati vse zahteve, katere so upravičene in uresničljive.“ — Glede uradniškega vprašanja izjavi minister, da bode vlada še nadalje vodila politiko ter da morajo uradniki v prvi vrsti zastopati vladne koristi. V korist vlade in narodov je, ako razmere mej vlado in njenimi uradniki niso skaljene.

Konečno omenja grof Badeni še volilne preosnove ter pripomni, da nima nikakega vzroka zavrniti vprašanje, kedaj se predloži zbornici vladna predloga. Načrt je že dalje časa gotov in minister bi ga takoj lahko predložil, ker je že dobil v to svrhu potrebno najvišje dovoljenje. To bi pa le tedaj storil, ako bi hotel napraviti kak poseben vtis.

„Ker se pa zelo zanimam za usodo te predloge in ker o njej ne želim nikake razprave, dokler nisem predložil predloga visoki zbornici, zato izjavljam samo, da bom predložil načrt v prvi seji po božičnih počitnicah in upam, da bode odsek v tem času s svojim delom gotov.“

Tako je končal Badeni svoj govor, ki je v marsikaterem oziru značilen.

Potem ko je še poslanec Začek omenjal velikih krivic, katere se gode češkemu narodu na Moravskem, ko je poslanec Zurkah pojasnoval kulturne in jezikovne želje Rusinov na Rumunskem in v Bukovini in posl. Steiner polemizoval proti liberalnim govornikom, se je sklenila debata.

Prihodnja seja jutri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. decembra.

Odbor katoliško-konservativne stranke na Štajerskem se je včeraj posvetoval, ali naj štajerski nemško-konservativni poslanci še ostanejo v Hohenwartovem klubu, ali naj se pridružijo katoliški ljudski stranki. Razgovora so se udeležili dr-

žavni poslanci Karlon, Morsey, Kaltenecker, več deželnih poslancev in načelnikov političnih društev. Sklenili so po daljšem in živahnem razgovoru resolucijo, v kateri pravijo, da sedaj ni takih vzrokov, ki bi bili povod katoliško-konservativnim štajerskim poslancem, da bi solidarno stopili iz konservativnega kluba in se pridružili katoliški ljudski stranki. Glede izstopa barona Morsey so vzeli na znanje, da s svojim izstopom ni hotel izstopiti iz katoliško-konservativne stranke in tudi ne delovati proti njeni organizaciji. — Sklep torej kaže, da sta dva toka mej štajerskimi nemškimi konservativci in resolucija se je ozirala na oba ter dala prosto roko vsakemu poslancu, da stori, kar spozna za boljše, le za solidaren izstop iz Hohenwartovega kluba ni sedaj dovolj tehtnih vzrokov.

O parlamentarnem položaju se poroča „Obzoru“ z Dunaja: Kakor sem že slutil, člani hrvatsko-slovenskega kluba za sedaj ne vstopijo v Hohenwartov klub. Sicer pa se je v seji, v kateri so se o tem posvetovali, pokazala ne mala volja, da bi se vrnili v klub. Reči pa se mora, da se je jedini poslanec Nabergoj odločno ustavljal, češ, da Hohenwartov klub ni ničesa storil za Slovence v Trstu. Poslanci se bodo o priliki deželnih zborov dogovorili s svojimi prijatelji v Ljubljani in Zadru, ter se odločili, ko se zopet snide državni zbor. In kako se bodo odločili? To je težko uganiti, a zdi se mi, da se bodo povrnili v Hohenwartov klub. To želé tudi Mladočehi, ki v istem smislu vplivajo na klub neodvisnih hrvatskih in slovenskih poslancev, to je na Biankinija in tovariše. Mladočehi so se precej unesli, ter z ozirom na sedanji položaj v državnem zboru želé, da bi bil slovenski živelj v Hohenwartovem klubu kolikor mogoče močan in da se združijo južni Slovani. Morem vam pa tudi to reči, da ima Hohenwart veliko zaslugo za hrvatsko gimnazijo v Zadru. Ko je dalmatinski namestnik, David, prvo leto svojega namestništva predložil vladi sklep deželnega zbora o pohrvačenju zadrške gimnazije, izrazil se je proti sklepu, češ, da bi to zahtevalo brez potrebe nekaj „političnih mučnikov“, vendar je predložil sklep, ker bi italijanska gimnazija v interesu države itak morala ponehati. Ministerski svet je v tem smislu vzel na znanje dotični sklep, ki je ostal na papirju do letošnjega leta, ko je Klaić s pomočjo grofa Hohenwarta spraval vprašanje v tok, in minister Gautsch je v proračunskem odseku obljubil gimnazijo za l. 1897. Tudi to vam moram sporočiti, da so brezvspešni vsi koraki italijanašev za italijansko ljudsko šolo v Šplitu. Italijanskih šol v Dalmaciji gotovo ne bodo pomnožili. Ako pa bode dalje časa ostal Badeni na krmilu, bode se tudi vprašanje o notranjem uradnem jeziku v Dalmaciji rešilo ugodno v hrvatskem smislu.“ Glejte, glejte, kako se vse spreminja na svetu in sicer tako hitro. Do nedavna ni bilo čitati v teh listih proti Hohenwartu in njegovim slovenskim sodrugom v konservativnem klubu družega, kakor da so izdajice,

po vojaško mora pa vedno leva nastopati, n. pr.: „Mit dem linken Fuss wird angetreten! der rechte ist hiebei nur als gefällige Zugabe der Natur zu betrachten!“ Ali pa: „Tritt der Kerl mit dem rechten Fuss an! Da mögen die Teufel wieder schön über eine verlorene Seele jauchzen!“

Pravijo, da je žaba tudi nogo vzdignila, ko so konja kovali — seveda prostovoljno; vojak je pa h temu včasih primoran, n. pr.: „Rechtes Bein — hebt! . . . Majer! Rechtes Bein hab' ich gesagt! Jetzt kennt der Kerl seine zwei Beine nicht mehr auseinander! Was hätten Sie erst, wenn Sie eine Kuh wären!“ — Če vojaški pravilnik zahteva posebni način hoje, naj bi že bilo; a tudi stati včasih človek ne zna prav, n. pr.: „Stehen Sie doch nicht, wie ein Statist im Theater! Sie haben ohnehin von der Statistik keinen Dunst!“ — Stoji se lahko tudi le na jedni nogi; pa tudi tega ne zna vsakedo, čeprav je sicer učen, n. pr.: „Was, Einjähriger, Sie wollen Doktor der Philosophie werden und können nicht einmal auf einem Fusse stehen! Das kann ja doch jede alte Gans!“

Kedor je že okušal sladkosti in grenkosti vojaških vaj, vé, da je treba včasih nanagloma ustaviti ali pa brž obrniti se. Če tega ne stori prav in o pravem času, dobi ukór, n. pr.: „Kerls, wenn ich vor einer Mauer ‚halt‘ rufe, so müsst Ihr stehen bleiben, — nicht, weil die Mauer da ist, sondern, weil ich ‚halt‘ gerufen habe!“ — Ali pa:

„Kerls, dreh't euch doch schneller! Ein Tapir ist gegen Euch der reine Augenblicksphotograph!“

Pri stopalu so najimenitnejši prsti in péta. Če je treba koga zalezovati ali kako skrivnost vjeti, hodimo „po prstih“; kdor pa hoče ubežati, je dovolj, da „peté odnese“ (tat). O prilizovalcu pravimo, da „peté liže“; kdor pa vedno ali vsaj pogostoma kam zahaja, „peté brusi“. O tem bi vedeli veliko povedati agitatorji ob času volitev. Nekateri tako leta od hiše do hiše, da ga komaj „pete dohajajo“. N. pr.: „Dr. J. jadra s tako hitrostjo po Ljubljani, da se kljub velikanskemu blatu kar kadi za njim!“ — Ali pa: „ . . . in jo ‚urnih krač‘ jadra proti domu, da kar škrici vihrajo, seveda vsi na katoliški podlagi.“ (Iz „omikane“ pisave „Slov. Naroda.“) Da bi pa kdo tekal tako urnih krač, da bi sam sebe zadaj pustil, menda ni verjeti!

Kadar zločinca žene orožnik, zahteva, da mora hitro hoditi; a včasih se mu ta tudi dobro odreže, n. pr.: Zandar: „Urno naprej! Ali meniš, da ti bom dal druge noge napraviti?“ — Zločinec: „Le nika se preveč ne hudujte! Kaj pa bi vi žandarmi počeli, če bi nas ne bilo!“

Udarec z rokó se sem ter tje imenuje „klofuta“, — oni z nogó pa „brca“. Ne spada sicer med jedila, pa vendar se lahko pripeti, da jo mora človek „požreti“, če je noče spraviti v žep. — O pravem času priti, je dobro; o pravem času iti, še bolje. Nemeč pravi: „Gehen können ist besser, als fahren müssen.“

Z nogami hodimo lahko naprej ali nazaj. Kdor se je pri vrvarju „izučil“, ne bi smel „potrjen“ biti, ker je navajen hoditi le po račje. Mej živalmi se v tem oziru zlasti odlikuje rak; zato pravimo tudi v navadnem življenju: tu ali tam gre rakovo pot. V oziru hoje imajo Nemci pregovor: „Am langsamsten schreitet der Mensch vorwärts, am schnellsten läuft er Gefahr und am schwersten geht er in sich.“

Zanimive so krive noge, ki so ali notri ali pa vun upognjene. Poslednje imajo prav pogostoma Abrahamovi potomci, katerim to seveda ni povšeči. N. pr.: „Gott, was für e' Vorurtheil, dass nur unsere Leut' sollen haben krumme Bein'! Hat e' Jud' krumme Bein', sagt man gleich: des is e' krummbeiniger Jud'! Is es aber e' Christ, da sagen sie: er war bei der Cavallerie!“ — Naravno je, da se nevesta brani tacega ženina, čeravno ima denarja, ko „pečka“. Toda judje imajo nabrušen jezik ter so dobri mešetarji, n. pr.: „Warum wollen Sie nicht heiraten den reichen Salomon Itzig?“ — „Ich mag ihn nicht, weil er krumm ist!“ — „Aber ich bitt' Sie Fräulain, wen Sie nehmen einen geraden Mann und er springt z. B. auf de Tramway etc., fällt, bricht sich den Fuss, haben Sie ihn zwei bis drei Monat krank, müssen Sie ausgeben viel Geld für die Cur und den Doctor etc., — da nehmen Sie doch lieber den Salomon Itzig, — da haben Sie gleich was fertiges!“

(Dalje sledi.)

nevarnosti mir v Carigradu. Ruskega poslanca Nelidova je vsprejel sultan v zasebni avdijenci.

Dunaj, 9. decembra. Popoludne je bil pri kardinalu Gruschi obed, katerega sta se vdeležila novoimenovana kardinala Haller in Sembratovicz ter nuncij Agliardi.

Dunaj, 11. decembra. Danes dopoludne so na cesarskem dvoru prijeli 26letnega krojaškega pomočnika, pri katerem so našli bombi podobno kroglico, ki pa ni bila nevarna. Prijeti pomočnik je zamotano odgovarjal na vprašanja, kaj da je imel opraviti v dvorskem poslopu.

Budimpešta, 10. decembra. Poslanska zbornica je prekinila posvetovanje do 9. januarija.

Berolin, 9. decembra. Državna zbornica je danes odobrila predlog, v katerem se zahteva, da se ustavi nadaljna sodnijska preiskava proti socialističnim poslancem. Konservativni poslanci so glasovali proti.

Berolin, 10. decembra. Danes se je uročilo bivšemu ministru Köllerju cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim se mu podeljuje red rudečega orla prve vrste. Novi minister Recke je prevzel uradne posle.

Berolin, 10. decembra. V današnji seji poslanske zbornice je naznanil državni kanceler knez Hohenlohe, da bode vlada vztrajno nadaljevala boj zoper zahteve, ki preté pogubo državi, veri in družbi ter uporabljala vse obstoječe zakone, da varuje državljane pred vročekrvnimi rovarji.

Pariz, 10. decembra. Zbornica je danes vsprejela proračun za kolonijalno ministerstvo ter pričela z razpravo o vojnem proračunu.

Rim, 10. decembra. „Italia militare“ izjavlja, da dosedaj došla poročila o porazu v Afriki še niso povsem verjetna. Vojni minister namerava odposlati še tri batalijone vojakov v Abesinijo.

Rim, 10. decembra. „Agencia Stefani“ se poroča iz Massuaha: Po zadnjih poročilih o bitki pri Ambi Abadji je italijanska vojna popolno premagana. Boj je trajal neprestano šest ur. Obe krili italijanske armade sta dolgo časa vztrajali, toda naposled nista mogli biti več kos veliki premoči ter sta morali odjenjati. Vsled tega je bila brez moči tudi osrednja armada. Italijani so izgubili od 2—3000 mož.

Madrid, 9. decembra. Danes se je priredila velika demonstracija pred občinskim poslopjem. Mej demonstranti, katerih število se ne da določiti, so bili zastopani vsi stanovni.

Carigrad, 10. decembra. Kakor se poroča, namerava odpotovati Said-paša v inozemlje, v kar pa sultan še ni dovolil. — Avstrijec Petrovič, uradnik tobačne režije, o katerem se je nedavno poročalo, da je umorjen, je dospel danes sem v spremstvu kapucina Karpta. Sultanov tajnik Kiazim-Bey je imenovan poslanikom v Bukareštu.

Carigrad, 10. decembra. Poslaniki so dobili poročilo zunanjega ministra, da je sultan podpisal zahteve glede vstopa druge stacijske ladije.

Foulard-svila 60 kr.

do gl. 3:35 meter, — japonska, kitajska itd. v najnovejših vzorcih in barvah, tudi črna, bela in barvena **Henneberg-svila** od 35 kr. do gl. 14:65 meter — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (ok. 210 razn. kakovostij in 2000 razn. barv, vzorcev itd.) **Poštnine in carine prosto na dom.** — Vzorec prosto na dom. — Dvojnat pismeni pošto v Svico.

Tovarne za svilo G. Henneberg
44 c. in kr. dvorni zalagatelj, **Carth.** 17-16 2

Umrli so:

9. decembra. Anton Hribar, krojačev sin, 1 leto, Kravja dolina 1, ošpice.

10. decembra. Katarina Kliš, kotlarjeva žena, 45 let, Stari trg 26, osušenje hrbtničnega mozga.

Tujci.

9. decembra.

Pri **Stonu**: Einböck, Zuckerbäcker, Basel, Spitzer z Dunaja. — Weiss iz Dombovara. — Wüokler iz Gradca. — Barbo z Dolenjskega. — Yoeken iz Tržiča. — Baumgartner, Wachmann, Nitschmann iz Pulja.

Pri **Maliču**: Kohn iz Prage. — Bartel iz Trsta. — Strohbach iz Maribora. — Stampetta z Dunaja. — Nussi iz Vidna. — Hubatschek iz Maribora. — Lederer iz Opatije.

Pri **Južnem kolodvoru**: Kajfež in Lakner iz Kočevja. Pri **avstrijskem caru**: Kusdiž iz Pičana. — Kopatin iz Št. Vida.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
10	9. zvečer	736.3	+2.6	sr. zah.	oblačno	
11	7. zjutraj	735.1	+1.4	sr. sever	oblačno	0.0
	2. popol.	735.3	+7.4	sl. szah.	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura +1.0°, in za 2.1 nad normalom.

Zahvala.

747 1—1

Izredno obilni dokazi pristranskega sočutja, kateri so nam dohajali ob smrti iskreno ljubljene očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Lorenca Mikusch-a

olajšali so nam v obilici tužno našo britkost. Zato se ne moremo zadostno zahvaliti vsem, kateri so se udeležili pogreba, darovalcem lepih vencev, osobito še „Katol. društvu rokodelskih pomočnikov“, katero je spremilo blagega, nezabnega pokojnika z zastavo k začasnemu počitku.

V Ljubljani, dné 1. decembra 1895.

Žalujochi ostali.

Št. 11203.

Križev pot

z ličnim okvirom vred, 95 cm. visok. popolno izdelan, je na prodaj za nizko ceno

65 goldinarjev.

FR. TOMAN,

podobar in pozlatar v Ljubljani,
Križevniški trg št. 1. 746 3—1

Trgovski pomočnik,

še-le izučen, se takoj sprejme v specerijsko prodajalnico **Jerneja Raica** v Ljubljani. 744 3-1

Doktorja Otona pl. Trnkóczy-ja

Malaga

s china in železom.

(Malage 225 gr., Cort Chin. 7 gr., Tinet. Malat. ferri 25 gr.)

Skušeno že 20 let pri krvi revnih, slabotnih, bledih, medlih odrasčenih in otrokih kot lahko prebavljiv china-železo preparat.

Dobiva se 733 2

v lekarni **Trnkóczy-jevi**
poleg mestne hiše v Ljubljani.
1 stekleničica 75 kr.

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje obuvalo lepo temno-črno se lesketajoče in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj edino le

Fernolendtovo črnilo za čevlje

c. kr. dež. priv. tovarne. leta 1835 ustanov. na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj se natančno na inoje ime: **St. Fernolendt.**

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato obuvalo in pismeni pečatni vosek. 10 52—48

714 3—2

Razpis.

V mestu Idrija je nastaniti s 1. januarjem 1896

provizoričen deželni živinozdravnik.

S to službo združeni so dohodki **letnih 700 glđ.** in sicer je v pokritje te svote zagotovljen iz deželnega zaklada znesek 300 glđ., iz občinske blagajne v Idriji znesek 200 glđ. in za pet let iz državnih sredstev tudi znesek 200 glđ.

Kdor sprejme to službo, je dolžan **brezplačno** ogledati živino in meso v mestni klavnici idrijski ter nadzorovati brez odškodovanja živinske semnje v Idriji, v ostalem sodniškem okraju pa proti primerni odškodnini po dogovoru z dotičnimi občinami.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje z dokazili o starosti, znanji slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški usposobljenosti

do **26. decembra 1895**

podpisanemu deželnemu odboru.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 3. decembra 1895.

Katoliška tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Tesarski obrt

v Ljubljani,

Nove ulice št. 5

Se priporoča v **vsa tesarska stavbena dela.**
— Cene povsem terpežnemu, zanesljivemu delu primerno nizke.

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

658 26—9

Ivan Zakotnik

mestni tesarski mojster

in zapriseženi izvedeneo
c. kr. deželne sodnije.

Menjalnica bančnega zavoda

Wien,

I. Bezirk.

Stefansplatz,

Nr 11. Parterre

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh

v **kurznem listu**
saznamovanih

menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

